

Private økonomiske interesser bag dansk borrelia-diagnostik

Skrevet af: Kristian Villesen, Sofie Tholl

Oprettet 02/05/2010 - 21:15

Den danske test for sygdommen borrelia er meget usikker, mener udenlandske eksperter. Den læge, der har rådgivet Sundhedsstyrelsen om at bruge en bestemt borrelia-test herhjemme, har selv udviklet den og tjener penge på salget - og han har ikke oplyst om sine interessekonflikter

Når man i Danmark skal teste for sygdommen borrelia - en bakterie overført af skovflåt - bruger lægerne den såkaldte ELISA-test. Den står nemlig klart anbefalet i en artikel i Ugeskrift for Læger fra 2006, der er skrevet af overlæge på Rigshospitalet - og førende borreliaekspert i Danmark - Klaus Hansen.

I artiklen skriver Klaus Hansen, at ELISA-testen er at foretrække, når diagnosen borrelia skal stilles. Den konkurrerende Western Blot- test fraråder han at benytte. Nogenlunde samme konklusion fremgår af den officielle klaringsrapport fra 2006, som ligger til grund for Sundhedsstyrelsens anbefalinger på området. Rapporten har Klaus Hansen som medforfatter. Klaus Hansen har imidlertid selv udviklet den version af ELISA-testen, der er mest udbredt i Danmark - og han tjener penge på salget.

Ifølge Klaus Hansen er det »sagen uvedkommende,« hvor mange penge det drejer sig om. Information erfarer, at der foretages mellem 75.000 og 100.000 ELISA-test i Danmark hvert år, og at Klaus Hansens udgave af testen udgør omkring halvdelen af markedet. Der bliver altså solgt op mod 50.000 af Klaus Hansens ELISA-test årligt alene på det danske marked. Information har ikke kunnet få oplyst prisen på testen, men Statens Serum Institut tager 590 kr. pr. patient for at foretage den.

Lægens økonomiske interesser fremgår imidlertid ikke af hverken artiklerne eller klaringsrapporten fra 2006.

Det er et klart eksempel på de problemer, der opstår, når læger har interessekonflikter, mener Inga Marie Lunde fra Læger Uden Sponsor, et netværk af læger, der fremmer uafhængighed af kommercielle interesser:

»Det er et klokkeklart eksempel på kamoufleret markedsføring. Vi, der skal vurdere teksterne, har jo ikke en jordisk chance for at forholde os til det,« siger Inga Marie Lunde ..

Hun hæfter sig især ved, at Klaus Hansen også har skrevet klaringsrapporten uden at angive sine interessekonflikter:

»Klaringsrapporten er jo den, som ligger til grund for den danske praksis på området, - den som alle vi praktiserende læger retter os efter,« siger Inga Marie Lunde.

Også på Ugeskrift For Læger mener man, at Klaus Hansen har handlet forkert:

»Han burde have angivet denne interessekonflikt i sin artikel i Ugeskrift for Læger,« skriver videnskabelig redaktør, Jacob Rosenberg i en kortfattet mail til Information.

Tvivl om test

ELISA-testen, som Klaus Hansen og hans kolleger anbefaler er desuden usikker, mener flere eksperter, som Information har talt med. De foretrækker typisk Western Blot-testen, som Klaus Hansen i klaringsrapporten fraråder brugen af.

Deriblandt er læge og forskningsleder Nikolaus Ackermann fra det anerkendte Max Von Pettenkofer Institut ved Ludwig Maximilians Universitt i München:

»Western Blot-testen er entydigt bedre end ELISA-testen. Den er mere præcis. Det har man erkendt i Tyskland, hvor det bliver mere og mere almindeligt at bruge Western Blot. Det mest optimale er at bruge begge test, så man kan sammenholde resultaterne,« siger dr. Nikolaus Ackermann.

Også den amerikanske læge Daniel Cameron, der er leder af ILADS - International Lyme And Associated Diseases Society, en international, nonprofit, medicinsk borrelia-organisation. Daniel Cameron har beskæftiget sig med borrelia i 23 r og mener, at de danske lægers skråsikkerhed over for ELISA-testen, kommer patienterne til onde:

»Vores frustrationer med ELISA-testen er, at den giver for mange fejldiagnosticeringer. De danske læger stoler på testene, og det er en fejltagelse, der i sidste ende går ud over de fejldiagnosticerede patienter. For hvis lægerne fr et negativt svar fra ELISA-testen, s indleder de ikke behandlingen af den smittede patient,« siger Daniel Cameron.

Overlæge på det tyske privathospital for borreliabehandling, Borreliose Centrum Ausburg, Karsten Nicolaus, mener, at ELISA-testen alene er ubrugelig til at diagnosticere sygdommen:

»ELISA-testene er de billigste - og det er det eneste incitament for at benytte dem, som jeg ser det. Der foreligger i hvert fald ingen lægevidenskabelige forklaringer på, at man bruger testen, og mit forslag er, at man smider den væk,« siger Karsten Nicolaus. Også i Statens Seruminstitut mener overlæge Kre Mølbak, at Western Blot er den bedste måde at diagnosticere på.

»Den store styrke ved Western Blot er, at den kan udelukke andre bakterier, som ligner borrelia.«

- Hvilken borrelia-test er bedst?

»Det Western Blot,« siger Kre Mølbak.

Alligevel mener han, at den danske praksis med kun at bruge ELISA-testen er fin:

»ELISA-testen er billigere og mere praktisk i en daglig sammenhæng, og til rutinebrug vil det i reglen være fuldt tilstrækkelig,« fortæller Kåre Mølbak, som understreger, at han holder sig til anbefalingerne fra de danske eksperter - hvilket vil sige Klaus Hansen og de øvrige forfattere til klaringsrapporten. ELISA-testene kan både give falsk positive og falske negative resultater. Det vil sige, at man kan få at vide, at man har sygdommen uden at have den - og at man kan få at vide, at man ikke har sygdommen, selv om man har den. De falsk positive resultater er mest almindelige. Begge dele er selvsagt farligt - især de falsk negative resultater, som kan medføre langvarige ubehandlede sygdomsforløb. En ubehandlet borrelia-sygdom kan medføre alvorlige lammelser og smerter hos den syge.

Ingen evidens

Klaus Hansen afviser, at Western Blot er den bedste måde at diagnosticere på:

»I vores branche er vi altså evidensbaserede. Og der er ikke evidens for, at Western Blot er bedre,« siger Klaus Hansen.

Hvad angår interessekonflikterne medgiver Klaus Hansen, at han har begået en fejl:

»Det er rigtigt. Og jeg kan kun beklage, at jeg ikke oplyste om det, da vi lavede klaringsrapporten,« siger han og tilføjer:

»Set i bakspejlet burde der have stået, at jeg havde et forhold til det pågældende firma. Men der var ingen bagtanke bag, at det ikke stod der. Vi tænkte ganske enkelt ikke over det.«

- Hvordan kan man ikke tænke på, at man selv tjener penge på det, man sidder og anbefaler?

»Du må tage mit ord for, at jeg ikke tænkte over det. I dag kan jeg godt se, at det burde jeg have gjort. Og havde nogen sagt det til mig tilbage i 2006, så havde jeg da også sagt 'ja, selvfølgelig skal vi da skrive det på',« siger Klaus Hansen.

I klaringsrapporten er der netop nu - i april 2010 blevet tilføjet, at Klaus Hansen har en interessekonflikt. I første omgang skrev gruppen bag rapporten interessekonflikterne ind, uden at skrive der var tale om en ny og opdateret version. Klaringsrapporten hed altså stadigvæk '1. udgave 2006'. Det så med andre ord ud som om, interessekonflikten altid havde været angivet. Først da Information igen henvender sig, bliver det skrevet ind, at der er tale om en ny version fra april 2010. Det var i følge gruppen bag rapporten en »fejl, som nu er blevet rettet«.

Klaus Hansen ønsker trods flere opfordringer ikke at oplyse, hvor mange penge han tjener på salget af ELISA-testene.

»Det vedrører ikke sagen. Og det er mit sidste ord i den sag,« siger Klaus Hansen.

Kilde: <http://www.information.dk/231920>